

EDUSKUNTA POLKAISI JARRUA

Monipuoliseen harkintaan ja avoimeen keskusteluun perustuva päätöksenteko ja toimien johdonmukaisuus ovat keskeisiä julkisen vallan toiminnalle asetettavia vaatimuksia. Näin syntyvät ratkaisut on ihmisten helpompi hyväksyä silloinkin, kun ne ovat vastoin vallitsevaa näkemystä tai kun niillä heikennetään joitakin kansalaisten nauttimia etuuksia. Perusteellinen harkinta ehkäisee improvisointia päätöksenteossa ja vähentää tarvetta korjailta päätöksiä jälkikäteen.

Alkoholijuomien maahantuontia EU:n ulkopuolelta säännelleiden ulkomaanmatkan kestoa koskeneiden aikarajoitusten poistaminen runsas vuosi sitten EU:n säännöksiin vedoten tapahtui nopeasti ja ilman riittävän monipuolista harkintaa. Paria kuukautta aikaisemmin eduskunta oli saanut valmiiksi uuden alkoholilain, eikä aikarajojen muuttaminen tullut siinä yhteydessä esille.

Aikarajoitusten poistamisen seuraukset olivat ratkaisua tehtäessä nähtävissä, mutta niiden rajuus kylläkin yllätti. Jokaiselle asian kanssa tekemisissä olleelle piti olla selvää, että Venäjän ja Eestin Suomeen verrattuna erittäin alhaiset alkoholijuomien hinnat merkitsevät tuonnin jyrkkää lisääntymistä, kun myös juomien sallitut enimmäismäärät kasvoivat tuntuvasti. Tuonnin kasvu puolestaan nostaa alkoholinkulutusta ja lisää alkoholin aiheuttamia terveydellisiä ja sosiaalisia haittoja. Sen sijaan että asiaa olisi harkittu perusteellisesti ja että siitä olisi käyty EU:n kanssa kunnan neuvottelut, maamme EU-jäsenyydestä aiheutuvaksi katsottu velvoite otettiin kirjaimellisesti ja toteutettiin muutamassa viikossa. Suomen kanssa samassa asemassa oleva Ruotsi ei ryhtynyt vastaaviin toimiin.

Mitenkään odottamatonta ei ollut, että viranomaiset joutuivat pian vetämään jarrusta ja rajoittamaan alkoholijuomien hakumatkat Venäjän puolelta yhteen kertaan viikossa. Tuonti paisui nopeasti ja sai ammattimaisia piirteitä. Vai mitä on sanottava esimerkiksi neljän miehen ryhmästä, joka kävi kaksi tai kolme, joskus neljäkin kertaa vuorokaudessa toisella puolen rajaa, toi aina täyden lastin ja kävi tyhjentämässä sen parin kilometrin päähän rajalta pysäköityyn pakettiautoon. Mitä ilmeisimmin melkoinen osa tuoduista alkoholijuomista meni tuolloin – ja on mennyt myöhemminkin – salakauppaan.

Nyt on sitten vedetty hätäjarrua, muutettu alkoholilakia niin, että asetuksella voidaan säännellä alkoholin tuontiin oikeuttavan ulkomaanmatkan kestoa, määrätty aikarajaksi 20 tuntia ja palattu näin alkutilanteeseen. Ratkaisu on sisänsä perusteltu. Joutuu kuitenkin kysymään, mikä sai viranomaiset tekemään kaikki nämä piruetit. Miksi ratkaisua edelsi puutteellisen harkinnan aiheuttama erehdys? Monien ihmisten silmissä valtiovallan toiminta on epäjohdonmukaista soutamista ja huopaamista, kun sen sijaan alkuperäisten aikarajoitusten pitämistä voimassa olisi aikanaan ollut tuntuvasti helpompi perustella. Myös

EU:n suunnalta on mitä ilmeisimmin vaikeampaa saada ymmärtämystä jo kerran purettujen säännösten palauttamiselle uudelleen voimaan, vaikka Suomen hallitus perusteleekin niitä sinänsä relevanteilla ja myös EU:n tunnustamalla kansanterveydellisillä ja yleisen järjestyksen ylläpitämistä koskevilla syillä.

Eduskuntaa ja hallitusta myöten on kannettu huolta aikarajoitusten Tallinnan laivaliikenteelle aiheuttamista taloudellisista seurauksista. Asiassa on kuitenkin syytä mennä pintaa syvemmälle ja pohtia sitä, onko sellainen matkustajalaivaliikenne, jonka kehittyminen ja kannattavuus nojautuvat halpojen tuotteiden, ensisijaisesti alkoholijuomien, ostosmatkailuun, ylipäänsä taloudellisesti terveellä perustalla.

Entä sitten suomalaisten kiinnostus Suomenlahden eteläpuolella asuvaa sukulaiskansaamme kohtaan? Suomalaisille ei ole kovin mairittelevaa, jos huomattavalle osalle Tallinaan matkaavista tulevat tutuiksi vain Mustamäe turg ja Kaubamaja, tori ja tavaratalo, ja jos suurimman huomion saavat tavaroiden hinnat. Uskoisi sukulaistemme eestiläisten elämän ja kulttuurin kiinnostavan laajemminkin meitä suomalaisia.